

rykkes i „Berlingske Tidende“ eller en anden sjællandsk Avis, i en fynsk Avis, i en Avis, som udgives paa Lolland-Falster, i en, som udgives i det nordlige, og en, som udgives i det sydlige Jylland, samt i en dansk Avis i Nordslesvig. Endvidere slaas den fast i Fundatsens Litra F., hvor det bestemmes, at dersom der mod Forventning skulde blive foretaget noget mod Stiftelsen, der strider mod dens Formaal og Navn, da skal hver dansk Mand være berettiget til, om fornødent ved Søgmaal for Domstolene, at drage denne Sag frem og søge udvirket, at Fundatsens Bestemmelser bliver holdte i Hævd. Og dersom vedkommende vinder Sagen, skal han være berettiget til at faa sine Sagsomkostninger skadesløst godtgjorte. Og Bestemmelsen gaar endnu videre, idet der fastslaas, at dersom der sker noget, der strider mod Stiftelsens Formaal og Navn eller mod dens Virksomhed i det hele, skal Justitsministeren eller den Autoritet, der træder i Justitsministerens Sted, være berettiget til at sagsøge Bestyrelsen og uden Hensyn til, om Justitsministeren eller den Autoritet, der træder i hans Sted, vinder eller taber Sagen ved Domstolene, skal han være berettiget til at faa Omkostningerne ved Søgmaalet dækkede skadesløst.

Jeg skal yderligere gøre opmærksom paa, at det Andragende, som Bestyrelsen indsendte i Januar 1875, hvorved den søgte om en Tillægsbestemmelse til Fundatsen af 23. Maj 1874, motiverede man bl. a. ved: „At efter Stiftelsens hele Karakter bør det altid være Bestyrelsen magtpaaliggende, at Befolkningen faar vid Adgang til at skaffe sig Kendskab til dens Virksomhed, hvorved det vil opnaas, at Opmærksomheden og Interessen for at skaffe virkelig ulykkeligt stillede Børn Optagelse i Stiftelsen vækkes. Bestyrelsen mener derfor, at der hvert Aar bør udgives en Beretning om Stiftelsens Virksomhed i det forløbne Aar, og at Eksemplarer af denne Beretning bør sendes til hver Kommune i Landet.“ Det var det, den daværende Justitsminister Nellemann byggede sit Forsvar paa, den Gang der i 1876 var rejst et lignende Spørgsmaal her i Tinget som det, vi beskæftiger os med i Dag. Af det motiverede Andragende, sagde han, vil De jo kunne se, at det er Bestyrelsens Formaal at gøre Stiftelsen for saa vidt offentlig, som den mener, det bør være den magtpaaliggende at gøre det ganske Land bekendt med Stiftelsens Virksomhed.

Jeg ser ikke rettere, end at man her staar overfor Spørgsmaalet om Stiftelsens

offentlige eller private Karakter. Hvad der giver Stiftelsen dens offentlige Karakter og berettiger os til at betegne den som hørende Offentligheden til, er for det første dette, at de ulykkeligste og daarligst stillede Børn over det ganske Land og i Nordslesvig skal have Lov til at komme i Rapport til Stiftelsen, have Adgang til at blive optagne paa Stiftelsen og Genstand for dens opdragende Gerning. Jeg skulde mene, man maa erkende, at naar Offentligheden i den Grad har Ret til at komme i Forbindelse med Stiftelsen, maa det ogsaa være givet, at Offentligheden har Ret til at sysselsætte sig med Stiftelsens Forhold. Det er ogsaa blevet gjort gældende atter og atter under det Forsvar, som blev ført af den daværende Justitsminister og de daværende Højremedlemmer i dette Ting, at det var Bestyrelsens Agt, det var den magtpaaliggende, at den tog Sigte paa at give Stiftelsen et offentligt Præg.

Stiftelsens private Karakter betegnes gennem den private Bestyrelse, der fra første Færd er valgt af Stifterinden, og dernæst ved Bestyrelsens Ret til at supplere sig selv. Det skal jeg beskæftige mig overordentlig lidt med, thi derved er der selvfølgelig intet at gøre. Hvad jeg har til Hensigt at beskæftige mig med, er, hvorledes Bestyrelsen har taget Virksomheden op, hvorledes den har udført den overfor Offentligheden, hvorledes dens Administration har været, og hvorledes den har givet Offentligheden Meddelelse derom. Jeg har med Glæde set og betragter det som en hel og fuld Anerkendelse af Stiftelsens offentlige Karakter, at Bestyrelsen for nogen Tid siden har indbudt en Kreds af Medlemmer af forskellige Partier og Grupper her i Rigsdagen til Jægerspris. Dette er dog ikke og kan ikke være noget privat Besøg. Rigsdagen har faaet Lov til at se indenfor Murene, og den trækker sig forhaabentlig ikke tilbage igen, før Stiftelsen med hele dens Virksomhed kommer til at ligge i Dagens fulde Lys.

Jeg skal minde om, hvad der hører til den Jægerspris'ske Stiftelse. Til de Jægerspris'ske faste Ejendomme hører ifølge Traps „Danmark“ 5,300 Tdr. Land, hvoraf 3,000 Tdr. Land er Skov. Ager og Eng er skyldsats til 190 Tdr. Hartkorn, og der er et Skovskuld-Hartkorn af 97 Tønder. Ejendomsskylden angives i „Danske Gaarde“ til 2,290,400 Kr. Ved den Vurdering, som fandt Sted i 1874—75 af Hensyn til de Afgifter, Boet skulde svare til det offentlige, blev Ejendommene vurderet til 2